

- збагачення змісту навчання системою понять і концепцій, що орієнтують майбутніх фахівців на рефлексію, самопроєктування, самонавчання, самоорганізацію, саморозвиток у сфері професійно значимих якостей особистості.

Зі вступом до вищого навчального закладу молода людина набуває більше самостійності, провідними видами діяльності стають навчально-професійна, науково-дослідна. Набуті знання, вміння, навички виступають для неї як засоби майбутньої професійної діяльності, тому головною для студента повинна стати спрямованість на підготовку до обраної професії, вироблення відношення до професійної діяльності як способу самореалізації.

Список використаних джерел

1. Зязюн Л. І. Саморозвиток особистості в освітній системі Франції: Монографія. – Київ; Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. – 2006. – 388с.
2. Професійний саморозвиток майбутнього фахівця: Монографія / за ред. В. А. Ковальчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2011. – 204 с.

Колос А.

*студентка II курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Глова І.

*студентка III курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к. психол. н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи ТНЕУ Ребуха Л.З.*

ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ СФЕРИ ДО ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Світові тенденції в економіці, культурній сфері свідчать про те, що збереження та модернізація національного інтелектуального потенціалу, входження України в європейський інтелектуальний простір є одним із пріоритетних напрямів розвитку нашої країни на сучасному етапі. Нині метою професійної освіти є підготовка майбутніх фахівців на основі національних надбань світового значення та європейських традицій працівників педагогічної сфери, які здатні виконувати свою професійну діяльність на засадах демократизму і гуманізму, реалізовувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, що спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, а також потребу бути конкурентоспроможними на ринку праці. Тому основним завданням діяльності сучасного вищого навчального закладу в Україні має стати формування інноваційного освітньо-виховного середовища, що передбачає не тільки зміни в організації навчання, а й удосконалення професійної майстерності викладачів.

Різні аспекти проблеми фундаменталізації професійної підготовки фахівців у вимірі європейського освітнього простору окреслюють М. Дмитриченко, Л.

Ребуха, О. Русановський, В. Сидоренко, Г. Терещук та ін. До характерних рис фундаментальних понять відносять: системність, формування протягом тривалого періоду; проміжний статус між природничими та філософськими.

Під терміном «фундаменталізація» науковці, зокрема Л. Ребуха, С. Семєриков, О. Теплицький [7–9], розуміють істотне підвищення якості освіти і освітнього рівня людей шляхом відповідної зміни змісту дисциплін, що вивчаються, і методології навчального процесу. Вона може досягатися різними шляхами, до яких може бути віднесена зміна співвідношення між прагматичною і загальнокультурною частинами освіти усіх рівнів, при цьому пріоритетними стають проблеми загальної та професійної культури фахівця, формування у нього наукових форм системного мислення; зміна змісту і методології навчального процесу, зміщення акцентів з практичної підготовки фахівця на вивчення фундаментальних законів природи і суспільства, розробка принципово нових навчальних курсів, орієнтованих на формування у студентів цілісних уявлень про наукову картину світу, системного рівня її пізнання. Науковці вважають, що в основу фундаменталізації змісту освіти необхідно покласти знання, що об'єднують, інтегрують особистість із суспільством і людством та знання, що роблять особистість вільною [1–6]. При цьому дослідник відзначає, що інтеграція елементів змісту освіти на принципах «екологічної» категоризації (зокрема соціального середовища) – основа фундаменталізації освітніх систем. Аналіз наукових досліджень показав, що нині спостерігається неузгодженість наукових поглядів щодо проблеми фундаменталізації професійної підготовки й невирішеними залишаються проблеми фундаменталізації професійної підготовки спеціалістів різних профілів., напевно, тому цей процес відбувається досить повільно.

Фундаментальна підготовка має здійснюватися шляхом впровадження інтегрованих навчальних дисциплін. Зміст професійної підготовки – це складне інтегроване утворення, структуроване як система засвоєння професійних знань, розвиток відповідних умінь і навичок, оволодіння досвідом дослідницької діяльності в професійній сфері, а також формування особистісних ціннісних орієнтацій та спрямованості на майбутню професійну діяльність [2; 4].

Важливим компонентом інтегрування знань для їх систематизації, на думку Л.Ребухи, є виділення у змісті освіти фундаментальних, генералізуючих понять, теорій та законів, за допомогою яких виявляються існуючі у системі причинно-наслідкові та корелятивні зв'язки [7].

Сприяння європейському співробітництву в забезпеченні якості освіти – це вимога Болонського процесу. Дослідник Е. Коротков стверджує, що якість освіти – це комплекс характеристик компетентностей і професійної свідомості, які відображають здатність фахівця провадити професійну діяльність відповідно до вимог сучасного етапу розвитку економіки, на визначеному рівні ефективності та професійного успіху [4]. Також значний вплив має загальний розвиток особистості викладача, його вміння пов'язувати матеріал із сьогоденням, із власним досвідом; незалежність поглядів, розуміння інтересів молоді, культура мовлення, використання технічних засобів у організації навчального процесу і т.д. Чим ширший світогляд і коло інтересів, тим простіше налагодити контакт з аудиторією [5].

Окремо слід виділити проблему психолого-педагогічної освіти викладачів, зокрема тих, які не мають кваліфікації викладача певної спеціальності. Часом

брак елементарних навичок погіршує сприйняття викладача студентами і значно знижує продуктивність їх співпраці. Сучасна технологізація освіти сформуvalа думку про те, що успіх у навчально-виховному процесі освіти майбутнього буде забезпечуватися тільки якістю використання технологій. Однак технологія не приводить однозначно до одержання педагогічних результатів, бо застосування однієї технології викладачами з різним рівнем професійної майстерності може привести до різних наслідків. До основних структурних компонентів формування педагогічної майстерності відносять гностичний, конструктивно-проективний, організаційний, комунікативний, перцептивно-рефлексивний.

1. Гностичний компонент пов'язаний із сферою знань викладача, тут мова йде про вміння працювати із змістом навчального матеріалу. Важливим аспектом цього компоненту є аналіз власного педагогічного досвіду, узагальнення його і перенесення ефективних форм, методів і прийомів у практику своєї роботи, адже знання з психології, педагогіки і методики – найслабша ланка у вищій школі.

2. Конструктивно-проективний компонент відображає особливості планування педагогом власної діяльності та роботи студентів відповідно до поставлених цілей. Психологічним механізмом тут служить уявне моделювання навчально-виховного й наукового процесів з відповідним дозуванням часу. В основі проективної і конструктивної діяльності лежать здібності до інтелектуальної праці.

3. Організаційний компонент включає:

- структурування інформації в процесі повідомлення її студентам;
- організацію різних видів діяльності студентів для досягнення поставлених цілей;
- організацію власної діяльності і поведінки у процесі безпосередньої взаємодії із студентами.

Щоб подолати недоліки стосовно цього компоненту пропонуються інтерактивні технології навчання, які дають змогу студентам:

- виробляти стратегію і тактику досягнення цілей;
- самостійно знаходити можливі ресурси для вирішення проблеми;
- вчитися формулювати, висловлювати та відстоювати власну думку, слухати іншу людину, поважати її погляди;
- моделювати різні соціальні ситуації та збагачувати власний досвід через їх «програвання»;
- знаходити спільне розв'язання проблем, вчитися будувати стосунки та діяльність у групі;
- здійснювати проектну діяльність, реалізувати задуми, розвивати навички самостійної роботи [6].

Отже, оволодіння необхідними знаннями, вміннями й навичками для подальшої професійної діяльності стає пріоритетним напрямом у професійній підготовці молодих фахівців високої кваліфікації. Забезпечення якості професійної освіти пов'язане із покращенням технологій навчання й управління, розширенням контактів для оперативного обміну інформацією та людськими ресурсами, що відповідає основним засадам розвитку вищої освіти в контексті Болонського процесу.

Список використаних джерел

1. Бойко М. Удосконалення професійної майстерності викладача вищої школи в контексті вимог Болонського процесу / М. Бойко // Вісник Львівського університету. – Серія Педагогіка. – 2009. – Вип. 25. – Ч. 3. – С. 221–226.
2. Болонський процес 2020. – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі // Комюніке Конференції європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту. – Льовен-ла-Ньов, 2009. – 6 с.
3. Вахрущева Т. Ю. Інтерактивні технології навчання як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності / Т. Ю. Вахрущева // Нові технології навчання. – К.: – 2008. – Вип.47. – С. 64–69.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – С. 68–69.
5. Коротков Є. Концепція якості освіти / Є. Коротков // Підручник для директора. – 2009. – №7. – С. 4–24.
6. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта України. – 2010, 10 серпня. – № 60–61. – С. 7–11. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/3831/1/Ya_Fruktova_konf_Gl.pdf
7. Ребуха Л. З. Сучасні проблеми професійної підготовки фахівців соціальної роботи / Л. З. Ребуха. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка. – 2017. – Вип. 5. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2017_5_16
8. Семеріков С. О. Фундаменталізація навчання інформаційних дисциплін у вищій школі : [моногр.] / С. О. Семеріков ; наук. ред. акад. АПН України, д. пед. н., проф. М. І. Жалдак. – Кривий Ріг : Мінерал ; К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 340 с.
9. Теплицький О. І. Об'єктно-орієнтоване моделювання в системі фундаменталізації підготовки майбутнього вчителя інформатики / О. І. Теплицький // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2008. – Вип. 50, ч. 2. – С. 285–288.

Кондришин Х.

*студентка II курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Боднарчук К.

*студентка III курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к. психол. н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи THEU Ребуха Л. З.*

ПСИХОЛОГІЧНО – ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Нині українське суспільство визнає спільні європейські цінності такі як: демократія, верховенство права, повага до прав людини та її незалежності,